

Saa have de, faaet deres Part, og saa er det desværre: saaledes, at de fleste af de 5000 Lærere da maatte ville tie og ikke arbejde saa ivrigt for at faa en Skolelov gennemført. Befolkningen mister de 5000 Agitatorer for Skoleloven, den har i dette Øjeblik. Det er det, man vil opnaa ved at give en Lønningslov, som det ærede Medlem vil. Man naar ikke nogen virkelig Forbedring for Befolkningen. Jeg sætter Pris paa, at der ved denne Lejlighed bliver ydet noget virkelig til Skolen, at vi kunne faa en Udvikelse af Antallet af Skolerne og af Klasserne, hvilket vil give en bedre Undervisning. For deri har det ærede Medlem ikke Ret, at det gør lige meget, hvor mange Børn en Lærer har i sin Skole. Det ærede Medlem anførte sig selv som et glimrende Eksempel paa, at en Lærer kan undervise indtil 200 Børn i sin Skole og gøre det godt. Naar det Bevis faar nu staa. Hvor megen Bægt det har, kunne ærede Medlemmer selv afgøre. Men det, at Læreren er bleven Dannebrogsmænd, beviser jo slet ikke, at Børnene ere blevene særdeles vel underviste; det beviser kun, at Læreren har været en dygtig Mand, hvilket jeg slet ikke betvivler at han har været, naar han har kunnet udrette noget med en Skole paa 200 Børn. Nu kan det være, at det har været i den indbyrdes Undervisningstid, saa at alle disse Børn skiftevis have undervist hinanden. Men jeg føler mig overbevist om, at har en Lærer staaet i en Skole med indtil 100 Børn i en Klasse, saa har mange af disse Børn sidet som Stafler og have hverken lært Regning eller Dansk eller noget andet af de Sag, som Livet kræver, at Befolkningen skal have tilgænet sig noget af. De mere velbegavede kunne jo slippe nogenlunde igennem en saadan Skole, men de mindre velbegavede gaar det ud over. Der er ingen Tvivl om, at en Nedsættelse af Børnetallet er en stor Forbedring for Folkestolen, og det har jo ogsaa de tidligere Skolelovsarbejder vist, som vi have haft her Gang efter Gang. Man kan ikke komme og sige, at alt, hvad Rigsdagen har gjort i den Retning, alt, hvad hele Offentligheden har ment i den Retning, har intet paa sig. Jeg tror det var den højtærede Krigsminister, der her forleden sagde, at man vel kunde sige, at man er klogere end den eller den, at man er klogere end mange Mennesker, men sige, at man er klogere end hele Verden, det kan man ikke. Og det kan heller ikke nytte, at det ærede Medlem siger, at alt, hvad Rigsdagen har gjort i den Retning her i Landet, og alt, hvad hele den offentlige Mening har

sagt, bethder intet, men at en Lærer meget godt kan have 200 Børn i sin Skole, det kan godt gaa, det bethder ikke noget, om han har mange eller saa Børn i Skolen; det er en Paastand, der er saa uvovet, at man egentlig ikke behøver at tale om den. Nej, den Fremgangsmaade, det ærede Medlem anbefaler, er den, at Lærerne skulle have et Lønningsstillæg paa Finansloven eller maatte en særlig Lønningslov, men Kommunerne skulle ingen Ting have til deres Skolevæsen. Det ærede Medlem sagde endog, at man kan blot tvinge Kommunerne til at opfylde Skoleloven af 1814. Ja, det kan gøres; en energisk Minister kan endnu gøre meget i den Retning, men jeg tror at Kommunerne ville betafte sig for at faa mere af den Slags, end vi have haft hidtil. Jeg tror ikke, at Kommunerne ville tage glæde imod det, at blive tvungne til at opfylde Fordringerne indtil den sidste Hvid. Det er ikke den Vej, man skal anvise, naar man vil Kommunerne vel. Jeg tror, at dette Lovforslag i højere Grad gaar Kommunerens Vrinde og er til Fordel for Kommunerne, end den Vej, det ærede Medlem anviser. Nej, haade for Kommunerne og for Stolens Vedkommende vil jeg særlig anbefale dette Lovforslag til det høje Tings Velvilje, og naar man fra alle Sider her i denne Sal og fra den høje Regerings Side virkelig vil tage Arbejdet op og gøre sit bedste, tror jeg ogsaa, at det vil lykkes at faa noget gennemført, — det er i alt Fald mit Haab, at det skal lykkes. Men man kan ikke, saaledes som det ærede Medlem for Njøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) i Gaar antydede, her straks stille Fordring om, at nu skal det hele Arbejde gøres om, for det tror jeg ikke fører til noget. Her er gjort et virkelig, et ræsonnabelt Tilbud, og jeg vil opfordre de Herrer fra anden Side til ogsaa for deres Vedkommende nu at gøre et tilsvarende Tilbud — først da kan der i Virkeligheden være Tale om, at man kan faa noget Syn for og nogen Udsigt til at faa noget udrettet.

Dinesen: Det forekommer mig, at den ærede Tale, som fattede sig, bemærkede over for den ærede Folketingsmand for Njøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), at han havde talt paa sit Partis Vegne. Jeg vil over for det ærede Medlem, der sidst talte, bemærke, at fra vor Side have det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Johannsen), det ærede Medlem for Njøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Golding), og ogsaa jeg haft Ordet, men ingen af os have haft Bemyndigelse til at tale paa Partiets